

Motion till riksdagen 2011/12:K270

av **Kerstin Lundgren (C)**

Översyn av vallagen för att klargöra offentlighetsprincipen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av den gällande vallagen m.m.

Motivering

Erfarenheterna av prövningen av överklaganden i 2010 års allmänna val visar tydligt på behovet av att göra en översyn av vallagen. Antalet överklaganden var rekordstort och var fler än det totala antalet överklaganden i samtliga tio val sedan 1976. Mycket talar för att detta ändå bara kan vara toppen på ett isberg och att det som hände i valet 2010 kommer att leda till ännu fler överklaganden i kommande val. Inte minst har den ökade och förändrade förtidsröstningen påverkat utfallet.

Det fanns en uttalad vilja i samband med övergången till kommunalt ansvar för förtidsröstningen att det inte fick leda till sämre möjligheter för människor att förtidsrösta. I syfte att göra lokalerna mer tillgängliga för väljarna har helt nya typer av lokaler växt fram. Det är välkommet med förnyelsen men samtidigt är det viktigt att upprätthålla de krav som måste ställas på vallokalerna. Det finns inte skäl att ställa lägre krav på möjligheterna att upprätthålla valhemligheten, rätten att få rösta utan yttre påverkan m.m. när man förtidsröstar. Inriktningen bör istället vara att mer likvärdighet eftersträvas. Vallokalerna på valdagen och vallokalerna för förtidsröstning ska säkra väljarens fria och hemliga val med samma styrka.

En av de frågor som uppmärksammades till följd av de överklaganden som inkom efter valet 2010 var hur den enskilde väljaren eller deltagande partier ska ha möjligheter att granska Länsstyrelsens sammanräkning under den tid som gäller för överklaganden. Det framkom under granskningen att vissa länsstyrelser tolkar att det är offentlighetsprincipen som gäller medan andra

Fel! Okänt namn på

gör andra bedömningar. Bakom detta ligger dels vallagens bestämmelser om överklaganden och tidsgränser för detta, dels bestämmelserna om förrättingens avslutande och när de särskilda omslagen får öppnas. Frågan är ifall valsedlarna är inkomna handlingar eller om de är skyddade av att ha "lagts i omslag" som inte får öppnas annat än om det gäller ny eller fortsatt rösträkning alternativt behövs för Valprövningsnämndens utvärdering av valet. I de fall som granskats visade det sig att Länsstyrelsen i Västra Götaland medgav granskning av valsedlar men Länsstyrelsen i Stockholms län motsatte sig detta. Denna fråga är viktig att klargöra då det i förlängningen handlar om att den sammanräkning som gjorts av länsstyrelsen måste kunna granskas av dem som har rätt att överklaga inom den tid som angetts. Öppenhet och transparens vid sammanräkningen är säkrad men inte för efterhandsgranskning under överklagandeperioden. Detta är otillfredsställande och bör rättas till i en kommande översyn av vallagen.

Stockholm den 3 oktober 2011

Kerstin Lundgren (C)